

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИ

ВА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Буд. „Свобода“ в Бирго 4-0237. — Буд. У. Н. Соколу в Бирго 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ОБМЕЖУЮТЬ ОРУДУВАННЯ ЗАПОМОГОВИМИ ГРІШМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт звернувся до сенату листом і просив, щоб сенат якнайскорше затвердив суму, призначену на боротьбу з безробіттям, й щоб залишив урядові можливо якнайбільшу свободу в орудуванні грошми. Бо положення на фронті безробіття в останніх кількох тижнях значно погіршилось і потрібно скорих та рішучих заходів, щоб цьому запобігти, говорив президент. Проте сенат не вволив вповні волі президента і призначив покищо тільки малу частину на безпосередню виплату безробітним. Над рештою сенат буде ще застановлятися, як їх найкраще вжити в боротьбі з безробіттям.

ГОСТРА НОТА АМЕРИКИ ДО ЯПОНІЇ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд вислав до Японії дуже гостру ноту в справі повороту американських збігців у Китаю на ті території, які заняла Японія. В Китаю є багато американців, які мали там великі маєтки. Перед загрозою війни вони втікали в безпечніші околиці, а коли бойовий фронт перейшов, вони бажали вернуться назад на старі місця. Але японська влада ставить їм різні перешкоди. Американський уряд у згаданій ноті висказав своє незадоволення з приводу цього і дорікає Японії, що хоч вона всюди говорить, що дала в Китаю триматиметься засади „відчинених дверей“, то проте в практиці не впускає американців на їх старі позиції.

ПОГОНЯ ЗА СХОПЛЮВАЧАМИ ДИТИНИ

ПРИНСТОН (Флориди). — В полудневій частині Флориди розпочалася велика погоня по лісах і мочарах за схоплювачами 5-літньої дитини родини Кешів. Батько дитини, хоч виплатив схоплювачам \$10,000 окупу, то проте дитини не дістав назад. Тепер викрилося, що гроші таки були в банку позначені і федеральні агенти подали до відомо всі числа грошових банкнотів. Дотепер зловили одного місцевого столяра й арештували його як підозрюваного в схопленні. Поліція переконана, що схоплювачі дитину замордували і залишили десь у лісі. В руках поліції знаходиться чимало знаків, які допоможуть їй остаточно ствердити, хто був справником цього жорстокого злочину.

СУПЕРЕЧКА МІЖ ПРОКУРАТОРОМ І ГОЛОВОЮ АГЕНТІВ

ВАШИНГТОН. — Голова федеральних агентів, Едгар Гувер, заявив, що вістки, начебто ньюйоркський відділ федеральних агентів буде переформований тому, що не зумів затримати двох німецьких шпигунів, а дозволив їм на кораблі втекти, є цілком безосновні. Гувер без обиняків заявив, що відповідальним за втечу тих двох шпигунів є ніхто інший, тільки прокуратор Гарді-Гарді, довідавшись про ту заяву, не відповів нічого.

КОМУНІСТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ЗАХОПЛЕННЯ ВЛАДИ

БОСТОН. — Спеціальна стейтова комісія яка впродовж вісьмох місяців провиряла в стейті Массачусетс діяльність комуністів, опублікувала тепер свій звіт, у якому говорить, що комуністи в цьому стейті тихо працюють на те, щоб при відповідній нагоді захопити владу. Праця їх скупчується головною в юніях, що належать до К. П. О. Майже всі морські юнії знаходяться нині під зарядом комуністів, говорить звіт комісії. Але, стоячи на високих позиціях, ті комуністи покищо маскуються і отверто не признаються до комуністичної партії. Покищо це тільки скрита боротьба за стратегічні позиції.

ЗАКІНЧЕННЯ НАУКИ В УНІВЕРСИТЕТАХ

НЬЮ ЙОРК. — В американських університетах з кінцем травня покінчено науку. В самі тільки Колумбійським університеті в Нью Йорку одержали коло п'ять тисяч студентів академічні ступні. Президент університету, Ніколас Ботлер, виголосив промову, в якій сказав, що демократія нині у великій небезпеці. Під „демократією“ він розумів такий суспільний устрій, який індивідуальним еспосібностям людини дає нагоду проявлятися.

СТУДЮЮТЬ СВІТОВУ ВИСТАВУ З ПОВІТРЯ

НЬЮ ЙОРК. — Група знавців враз з президентом Гровером Вейденом, піднеслася на літаку в повітря і звідти буде студювати питання особистого й автомобільного руху на площі Світової Вистави. Передбачають, що відвідають цю виставу десятки мільйонів людей, тому треба заздалегідь подбати, щоб ті люди не скупчувалися занадто в одних місцях.

ЧЕХИ ГОТОВЛЯТЬСЯ.

Воєнне напруження в Європі, що обертається довкола Чехословаччини, заставляє чехів дивитися за своїм воєнним приготуванням. На образку моторний відділ чеської армії.

ВИСИЛКА НЕБАЖАНИХ ЧУЖИНЦІВ

Усі чужинці, які перебувають нелегально у Франції, мусять до місяця задегалізувати свій побут або покинути Францію. Політичні емігранти, які не можуть вернуться до своїх країв, можуть внести відповідні прохання до міністерства внутрішніх справ. Небажаних чужинців, які перебувають легально, влада повідомить заздалегідь про висилку з Франції.

НАЙКРАЩІ КАНДИДАТКИ ДО ПОДРУЖЖЯ

Товариство, що утримує летунську комунікацію між Амстердамом і Лондоном, має постійно клопіт з жіночою обслугою на літаках. Одна з них заявила кореспондентові лондонського часопису, що підчас її шеститижневої служби мала аж 90 „пропозицій“ вийти заміж. Додає, що кожна її товаришка по 6-тьох місяцях праці на літаку покидає службу, бо виходить заміж. Такі дівчата виходять заміж здебільша за летунів та інженерів комунікаційного товариства. Частина виходить теж заміж за подорожників, які захоплюються їх чемною поведінкою, холоднокровністю та знанням кількох мов.

МЯСОЖЕРНА КОРОВА

З Венеції повідомляють про доволі дивну подію. Селянин Бовавентура Пікольон у Тревізї зааримитив, що від довшого часу сезають йому курки, качки, гуси й індики з подвір'я і зо стайні. Спершу Пікольон думав, що шурі роблять йому таку шкоду й подають дріб, або що нічні злодії викрадають птицю зо стайні. Та на своє превелике диво зааримитив Пікольон, коли він одного ранку зайшов до стайні, як одна з його коров найспокійніше заїдає молоду гуску.

Біля корови знайшов він інше останки з двох качок та індики. Після того дивного, просто неймовірного відкриття не мав він іншої ради, як відділити дріб від коров і примістити його в інші місці.

СПАЛИЛИ ПРОТИНІМЕЦЬКІ КНИЖКИ

В Зальцбургу спалили велику скількість книжок жидівських авторів та інших з протинімецьким змістом. Спалення відбулося в асисті численних представників нац-соціалістичної партії.

ЗБУДУВАЛИ ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК ДЛЯ ІЗДИ ПОНАД АТЛАНТИК

Заряд всеамериканських повітряних шляхів заявив, що його компанія побудувала величезний пасажирський літак, кілька разів більший від дотеперішніх найбільших, для пасажирської ізди понад Тихий океан, а також понад Атлантичний океан. Цей літак коштував чотири мільйони доларів. Таких літаків будуть більше. Вони будуть курсувати між Нью Йорком і Лондоном. На них зміститься 40 до 50 пасажирів.

ОСТАННЯ КАТОРЖНИЦЯ

У Гваяні померла остання французька каторжниця, Марія Барте.

Як відомо, вже віддавна жінок, засуджених на каторгу, залишають в одній із центральних в'язниць Франції. Та давніше висилали їх у Гваяну, де каторжники, що відбули кару, поселювались і шукали жінок. А жінок там було дуже мало.

Марія Барте прожила в каторзі 50 літ. Замолоду займалася вона в Бордо проституцією і довершила кілька дрібних крадіжів. Після четвертого, чи п'ятого крадіжку засудили її на висилку до Гваяні. На каторзі користувалася вона розмірно великою свободою і в 1909 р. за дозволом міністра справедливости вийшла заміж за араба-вбивника, Лякдар бен Юсуфа, з яким мала двоє дітей. Та діти доволі скоро померли від жовтої пропасниці і кілька літ пізніше помер теж їх батько.

Марія Барте, яка залишилася вдовою і працювала на фермі, по старому займалася давньою своєю професією з Бордо. Померла вона, скінчивши 76 літ. За її похороном пішло 40 каторжниць.

ВІДКРИЛИ ГРІБ ГЕНЕРАЛІВ АРМІЇ СОЛІМАНА ВЕЛИКОГО

В Адріанополі відкрили гроби двох генералів армії Солімана Великого — Кари Мустафи Паші й Мелек Ібрагіма Паші, що померли одної днини. Кара Мустафа проводив турецькою армією, що облягала Відень. Досі думали, що оба генерали поховані в Стамбулі.

ХОДИВ РАЧКИ Й ЗАБУВ ГОВОРИТИ

Коло французької місцевости Ляваль жандармерія схопила в лісі 60-літнього старця в лахмітті, що ходив рачки й забув говорити. Здицілий чоловік забув навіть, як називається й звідки походить.

ВОВЧИЦЯ ЗАГРИЗЛА ДИТИНУ

У Ваврі під Варшавою трапилася трагічна подія. Жінка інженіра Розалія Водзіцка дістала в дарунку вовчицю. Вовчиця була дуже лагідна і її поведінка не викликувала ніяких побоювань. Недавно під час проходу інженірової вовчиця кинулася раптом на 6-літнього хлопця Яна Маяка, який переходив вулицю, і заки власниця відірвала її, вовчиця загризла хлопця на смерть.

ВИМАНТИВ 2,500 ДОЛЯРІВ

Зо Злучених Держав вернувся до родинного села Домбрувки, недалеко Варшави, А. Бохеньскі і хотів купити поле. Про це довідався невідомий обманець і зголосився до Бохеньського, кажучи, що є валютним комісарем з міністерства скарбу. Найвому реемігрантові обманець показав навіть відповідну легітимацію, завів Бохеньського до еолтиса і там забрав від нього 2,500 доларів, запевняючи, що чергового дня дістане за них злоті, бо закордонних грошей не вільно йому в себе переховувати. Чергового дня Бохеньскі зголосився до громадського уряду за злотими і щойно тоді переконався, що його обманули. Справою залялася поліція, яка шукає обманця.

ЗНОВУ СТІЛЯНИНА В ЕГЕРІ

ЕГЕР (Чехословаччина). — Дня 21. травня б. р. чеська поліція вбила пострілами двох судетських німців-нацистів: Н. Бема і Ю. Гофмана. Ця подія стала відразу міжнародною і мало що не довела до поважного конфлікту Чехословаччини з Німеччиною. А ось знову в тім самім пограничнім місті Егер стався інший „виладок“. Чеський підстаршина постріляв у ресторані двох судетських німців-селян, що забавлялись при пиві. До стрілянини прийшло тоді, коли музика, що грала німецькі пісні, не захотіла заграти чеської пісні, якої зажадав підстаршина чеської армії, Венцель Томан. Проти цього домагання Томана запротестували присутні в ресторані німці. Було їх 35 осіб. Вкінці вони кинулися на Томана і прийшло до шарпанини, підчас якої Томан почав стріляти і ранив дві особи, які відвезено до шпиталю.

ПИШУТЬ ПРО „НОВУ ПРОВОКАЦІЮ“

БЕРЛІН. — Німецька преса, описуючи стрілянину в Егері, підкреслює, що Німеччина є тепер наражена „на систематичну провокацію“ з боку Чехословаччини. За це нацисти винують не тільки Чехословаччину, але й Францію й Англію, що нібито додають Чехословаччині „відваги“. Часописи хвалять судетських німців за „дисципліну“, підкреслюючи, що інакше булоб уже давно прийшло до „непередбачених наслідків“. Але є і такі газети, що вважають подію в Егері тільки за „поступок пьяного чеха“.

КАРДИНАЛ ПРО ПОЛІТИКУ ГЕН. ФРАНКА

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Американський кореспондент відбув інтерв'ю з еспанським кардиналом Гомою, що прибув на Евхаристичний Конгрес. Кардинал є головою еспанської ієрархії, а також до радником і приятелем ген. Франка. Кардинал рішучо заперечив тому, що ідеалом ген. Франка було перемінити Еспанію в нацистичну чи фашистичську державу. Еспанія не буде тоталітарною державою, а буде побудована на засадах християнських, зокрема на тих, які є засновані в папській енцикліці про соціальну справедливість. Кардинал заявив далі, що еспанці осануться еспанцями, а не сателітами і наслідувачами. Тому ген. Франко не думав стати маріонеткою, якою крутив би Гітлер чи Мусоліні. Ген. Франко відплатиться нацистам за їхню поміч, але торговельними полєкшами. Еспанська вдача, говорить кардинал, є індивідуалістична. Ось тому не може бути мови про тоталітарну державу в Еспанії. Війна могла була давно покінчитися в Еспанії, якби в неї не були вкрутилися Совети. Через них і тепер іще не знати, коли вона покінчиться. Але в усякому випадку, казав кардинал, переможцем вийде ген. Франко.

ВЖЕ Й ТА ВИЗНАЄ ГЕН. ФРАНКА

ПРАГА. — Демократична Чехословаччина приймає відпоручника ген. Франка та висилає свого представника до цієї Еспанії, яку представляє ген. Франко.

ПОЛАГОДЯТЬ І БЕЗ РОСІЇ

ЛОНДОН. — Мусить прийти до згоди у справі Еспанії. Така є тепер вимога британської політики. А треба цього Англії тому, що доперва тоді буде повна згода між нею й Італією. Проти такої згоди є Росія. Але, каже англійський прем'єр, обійдеться тут і без Росії. Таксамо, говорив Чемберлейн, треба Англії доконче довести до згоди між судетськими німцями і Прагою.

ПРОТИ БОМБАРДУВАНЬ

ПАРІЖ. — Франція переговорює з Англією і Ватиканом у справі видання спільної ноти до ген. Франка з домаганням заперестати бомбардування міст і сіл. Англія дала на те згоду. Ждуть іще на відповідь Ватикану.

ПРИДЕРЖАЛИ АНГЛІЙСКУ НАЦИСТКУ

ПРАГА. — Панна Фрімен-Мітфорд, що віхала автомобілем у військову смугу, була видана п'ять-годинній ревізії. Це та англійка, що явно визнає себе симпатичною Гітлера. Вона і в Чехословаччині носила явно свастику, яку подарував їй Гітлер. За ту свастику напала на неї 10. квітня юрба в Лондоні.

І СЛІДУ НЕ СТАНЕ

ВІДЕНЬ. — За кілька місяців навіть ніхто не буде знати, де знаходиться Австрія. Прусія, Баварія й Австрія зникнуть, а цілий край буде поділений на 39 округ, що підлягатимуть прямо Берлінові.

ЧИСТЯТЬ ДЕЛЕГАЦІЮ

ЖЕНЕВА. — Заповідають, що Сталін рішив основно перечистити ще й советську делегацію у Женеві. Всіх членів делегації відкликано в Москву. Один відмовився вертатись.

"SVOBODA" (LIBERTY) FOUNDED 1893. Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПІСЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК

ЧИ ВСЕ АМЕРИЦІ БУТИ НЕВТРАЛЬНОЮ?

Коли в Європі держави лагодяться до війни, то вони застановаються над питанням, як до цієї війни поставиться кожна суспільна сила, передовсім ж кожна, хочби найменша держава й нація.

Одинокий виняток з країв Нового Світу в тім огляді становлять Злучені Держави. Це нині одна з найбільших, якщо не найбільша економічна потуга, з великими можливостями розвинути в мілітарну потугу, й тому для кожного учасника майбутньої світової війни важно, як поставиться в тій новій війні Америка.

В Америці добре свідомі цього зацікавлення. Свідчать про це різні уступи з висказів найвищих урядників держави. Свідчать широкі дискусії преси й публіцистів. Свідчать про це й нагінка на шпигунів чужих держав, головно Німеччини й Японії.

Говорить про це питання відомий американський публіцист, Вільям Філіп Сімз, заграничний редактор газетного ланцюха Скрипс-Говарда, в одній з своїх останніх кореспонденцій з Вашингтону.

Сімз наводить низку явищ, які заставляють Америку не оставатися нейтральною, але вмішуватися у війну. Вимагати цього буде передовсім інтерес єдності Америки, себто рятування її від внутрішнього розбиття.

Багатьом може ця прогноза не подобатися, але питання не в тому, чи вона нам подобається, а в тому, що вона відповідає життєвій сутності.

Здавня вже збиралися хмари над нашою жіночою організацією: численні в останніх часах конфіскації статей у „Жінці“, навіть таких, що були вже колись друковані, різні заборони (збірка пір для шпиталю, збірка на освіту селянки), заборона участі в ювильному святі „Просвіти“ — усе те були передвісники катастрофи, яка склалася 6-го травня ц. р.

Але передумовина до цього — повне довіря членів до управління та здисципліноване підчинення усім її зусиллям. Вона, хоч розв'язана хвилево й нечинна, має право й обов'язок боротися за привертання товариству статутних вольностей. Нині не пора на адресу свого проводу робити якінебудь докори. Може й були там деякі помилки — де їх нема? може раз і другий провід у дечому промахнувся — хто в нас не промахується нерозумно та плянуємо, обгортала щораз нові ділянки, творила цвірі цінності, виховувала свіжі кадри срідмого, національно активного жіноцтва — одним „декретом“ цілковито загамовано. Журнал „Жінка“, один з найкращих, який у нас останніми часами появився, багатий і цікавий змістом, сильний думками та ясною провідною лінією — припинений. „Українка“, молода газетка, що за короткий час свого існування здобула собі вже симпатії та передплатників по селах — припинена. Значить: підірваний у корні зв'язок централі з її членами в краю, голос проводу здушений.

Вражіння того безправства у Львові й в краю величезне, але те вражіння не з тих, що валить із ніг. Може там і м'якне хтось, у жіночому кутку, та агал жіноцтва в краю не стоїть, а затискає уста і підносить протести. Ми вже пережили в останніх десятих літ стільки, що уміємо і теперішній удар перенести — і перенести достойно, без пониження.

Як зачуваємо, провід товариства робить усі заходи, щоб на легальній дорозі відновити діяльність Союзу Українок. Роблять теж заходи для відновлення жіночої преси. І ми симо вірити проводові, що як зумів стільки літ вести товариство й поставити його на широкій площині та зробити його позитивним і поважним чинником у громадському житті, так само зуміє і тепер

вивести його з крутижу на спокійні води. А жіночий рух така могутня сьогодні стіхія, що на еventуальність знайде собі якісь форми дальшого існування.

Але передумовина до цього — повне довіря членів до управління та здисципліноване підчинення усім її зусиллям. Вона, хоч розв'язана хвилево й нечинна, має право й обов'язок боротися за привертання товариству статутних вольностей. Нині не пора на адресу свого проводу робити якінебудь докори. Може й були там деякі помилки — де їх нема? може раз і другий провід у дечому промахнувся — хто в нас не промахується нерозумно та плянуємо, обгортала щораз нові ділянки, творила цвірі цінності, виховувала свіжі кадри срідмого, національно активного жіноцтва — одним „декретом“ цілковито загамовано.

к краю працювала теж посередньо у всіх наших громадянських організаціях: у Просвіті, кооперації, Рідній Школі. І члени по кружках складали великі жертви на закупку церковних річей, а ось недавно зібрали пір на 200 подушок для української шпиталю у Львові — словом: у кожній народній потребі ставали готові до служби.

І як болоче вразило нас розв'язання „Сили“, заборона Просвітянського Конгресу, соціального з'їзду, зароза площі Сокола-Батька, так само мусить у всіх болях розв'язання Союзу Українок. Тому ціле громадянство мусить стати в його обороні, бо, обороняючи одну нашу національну цінність, боронимо тим самим наш стан посідання, наше національне існування.

І ще одно: внаслідок розв'язання товариства знайшлася управа в дуже скрутному матеріальному положенні: векселі зобов'язання, незаплатений чинш за локаль, коштів друку часописів, невіривняні платні службовцям централі — ось що мулить душі проводу. Крім морального удару ще й великі матеріальні втрати. А тут іще кошти процедури, зв'язаної з еventуальним реактуванням товариства. Чи не можна б і в цьому напрямку прийти йому з допомогою, взяти на себе тягар зліквідування — хочби частинно — довгів Союзу Українок? Кидаю думку в надію, що кожна з нас знайде вже дорогу та способи, як ту поміч перевести. („Діло“).

Константина Малицька.

В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ У РУМУНІЇ

Центральне Бюро оборони меншин у Женеві вислало за підписом свого голови, д-ра Кевера, маляра з націоналістичної Ради Лиги Націй лист з протестом проти утисків українців у Румунії. До листа додано переклад статті з ч. 91-го „Діла“, в якій говориться про цілковиту заборону української преси за винятком „Часу“ та нагінку на все українське як по містах так і по селах. Цей матеріал який розповсюджено між членами Ради та журналістами, викликав велике зацікавлення в кулуарах Лиги Націй, і його використала майже ціла головна швейцарська преса.

Польські газети не криються з тим, що й новий „курс“ на Волинці розпочато під натиском армії. Як бачимо, то польське військо перебирає тепер у свої руки дальшу колонізацію „східних кресів“, змагаючи тим до „оборони держави“.

З комунікату „Сокола-Батька“ видно, що в цій справі треба поступати дуже розважливо й холодно і здержати яконайбільший спокій і рівновагу духа. Чи ця розвага і той спокій що допоможуть, покаже недалека будучність. Але і з комунікату видно, що „Сокола-Батько“ потребує такі дальші заєв громадянства і вишів протесту проти задуманого вивласнення „Українського Городу“. Ось тому і тут в Америці треба те пам'ятати і згадувати у своїх протестатійних резолюціях і за „Український Город“ та висилати ті резолюції між іншим також до польського уряду та до польської амбасади у Вашингтоні.

ване 5 років тому д-ром Кевером, який є його постійним головою, збирає й подає до преси та до Лиги Націй усі факти утисків меншин по всіх державах Європи, а також розробляє в своїх виданнях матеріали для вирішення меншинних справ. Бюро видає в Женеві французькою мовою місячник „Голос Народів“ та англійською мовою в Лондоні кварталник „Національні меншини“. — (Офінор).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILKES-BARRE, PA. St. John's the Baptist Society, Branch 223, will hold its half-yearly meeting Sunday, June 5. And we ask all members to be present at this meeting, because there is some very interesting subjects to discuss. The meeting will be held in the St. Peter & Paul Church Hall, after mass. — Daniel Cleary, Ass. Sec. Stc.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД“ У ВЕЛИКІЙ НЕБЕЗПЕЦІ

Львівський воевода Альфред Білік вислав 10. травня 1938 р. до „Центробанку“, як табулярного власника, і до товариства „Сокол-Батько“, як фактичного посідача „Українського Городу“ (площі Сокола-Батька), письмо, яким повідомляв згадані українські установи, що починає правне поступовання у справі вивласнення ґрунтових парцелів, які становлять „Український Город“. Воевода подає, що внесення на вивласнення пред-

жила військова команда округи корпусу ч. 6. „Український Город“ має бути вивласнений на річ скарбу польської держави й ужитий на цілі „оборони держави“.

З цього виходить, що дотеперішні заходи Української Парламентарної Репрезентації, як також українських установ, щоб урятувати „Український Город“, не увінчалися успіхом ні у Варшаві, ні у Львові. Українська преса почала друкувати заяви з поодиноких укра-

Селеш Жигмонт.

ПЕКОЛЬНІ ГРОШІ

У парубоцькому товаристві раз оповідав один товстий пан таку подію: Жив колись у Будапешті бідний юнак — називався він Жібрик Людовик. Він страшенно радо грав у білярд, але це охотніше їв, бо був завжди голодний. Гри у білярд певно був би зрікся, але не міг привикнути, щоб не їсти. Витримав голодівку сорок вісім годич, але дальше ні і тому рішився на найгірше: продати чортів свою душу.

Ах, якби мати її! — вітхнув юнак. — Це справді велика шкода, відповіла відьма. — А можливо, що й так вам пощастилося, маєте досить гарненьке обличчя, а на це чорт ласий. Жібрик, прийнявши адресу, попрощався. Чорт — великий пан, тимто його канцелярія влаштована до великопаньки. Жібрик увійшов з боязким серцем, але рішуче до почекальні, що виліскувалася мармуром і золотом. Молоде, усміхнене чортеня дуже услужно прискочило до нього. — Чим вам могу послужити? Юнак ледви вимовив, зацікавлений: — Я хотів би продати свою душу. Чортеня радісно притакуло: — Так? А ваші умови, прошу? Жібрик не порозумів гаразд цього питання і тому спитався: — Які умови? Цього я не розумію. — Ну, любов, достойність, слава, щастя в грі, багатство...

Чого бажаєте за це? — Грошей — грошей я хотів би — відповів бисто наш юнак. Чортеня показало на сходи і сказало: — Перший поверх, праворуч. Жібрик поклонився чортеняті й потім непевним кроком ішов на перший поверх. У велитеньській салі праворуч було довго людей: елегантних, перемішаних з обдуртими. Жібрик чекав скромно, аж прийшла черга на нього, тоді він увійшов за перегородку. Біля стола, що був покритий чорним оксамитом, стояв старий чорт в окулярах, який сильно здивувався, коли Жібрик виявив йому своє бажання. — Ха-ха-ха, світ валиться! — бурмотів крутячи головою. — Перше також прихотили сюди молоді люди, але не гроші. Один бажав слави, другий поважання, більшість чортів, яким моглоб чарувати

серце своєї красуні. А вам треба грошей!! Гроші! Бідний ідеалізм! Жібрик запалився. — Я голодую, — прошепотів соромливо. — Гаразд, гаразд! — притакнув старий чорт. Опісля взяв шкіряний мішок, вложив до нього п'ять дукатів і подав його Жібрикові. — Тут маєте! — Тут маєте! Юнак витріщив здивовано на нього очі. — Це все? — спитав розчаровано. Але чорт заспокоїв його: — Нічого не журіться. Ці гроші ніколи не підуть від вас. Ці гроші є саме тим, що не дасть вам виховануться з наших рук. Навіть коли вмрете і ваша душа вилетить із тіла, то і тоді ще ці гроші будуть тримати. Щойно в пекольнім браді відберуть від вас їх, а до тієї пори ви їх не позбудетесь. Гроші це наш договір, важний до тієї пори, поки гроші будуть вас тримати, і тільки само пекло може його нарушити. По тілі молодця пробіг легенький мороз, але він ухопив мішочок і поспішив — просто до гостиниці.

Жібрик скоро переконався, що чорт справді не панський запалити йому. Чорний мішок був незглибний. Хочби й найбільше видав, всеж завсідні в мішку було тільки п'ять золотих — чисто нових, свіжо викрабованих дукатів, що блистали. Отож з бідного стався тепер багатий молодий пан; зпочатку тільки їв і грав у білярд, згодом засвоїв собі всі панські „примхи“ з марнотратством. Мешкав у чудовій палаті, оточив себе групою льокаїв, мав кілька пар коней, купався у шампанським і на перегонах ставив високі ставки, але зміст його мішка залишався завсідні незмінний. Він досить довго вихвалював собі це життя: аджеж мав усе, що тільки міг собі бажати. Крім того мав стільки товаришів і приятелів, що міг наче якийсь князь утримувати великий двір. Грішми розкидав так, що одного разу звернув на себе підозріння поліції, але дукати були правдиві, його життя чисте, отже не могла проти нього виступати з обвинуваченням. Але нараз... усе це зненавдів. Життя у доброту почало його нудити, забави і вибаги, головно його приятелі викликали в ньому почуття відради. Пригадавав, що не мав ані

одного приятеля, як довго був бідний. Чортівські гроші пекли його, радо хотів би їх позбутися. Тужив за біднотою, за добою голодівки. Але даремно пробував усіх способів: мішок ніяким робом не випорожнювався, хочби з нього не знати скільки брати. Накінець він рішився на останню пробу. Пішов до церкви. Боязко увійшов до неї і там зовсім ізаду між жебраками скорчився. Радо хотів би власти хрестом, але не відважувався. Але коли прийшов папаламар збирати датки, він сягнув до мішка і все, що там було, кинув на тацу. Але дукати, начеб таца не мала дна, впали з неї всі і покотилися по долівці. Дивна річ, ніхто інший цього не помітив, тільки Жібрик. Його очі мало не повискакували з жаху. Тремтячи на всьому тілі, вибіг з Божого дому і швидко витягнув свій мішок. Ані одного дуката в ньому не бракувало! — Все даремно! — прошепотів посянними губами, потім повторив тихо: — Все даремно! Було літо, а тремтів від холоду. Як сновида блукав щільний день по місті, а коли смеркло, в його душі дозріло накінець рішення: — Таке життя — це не життя! Тому краще покінчу з собою.

Пішов на міст Маргарети, щоб скопити з нього до Дунаю. Зломаний тілесно, ходив сюди-туди між камінними стовпами. Молоде життя в його душі ще раз вело страшний бій із самогубним наміром. Коли вже приступив аж до поруччя, помітив, що якесь жіноча постать біля нього гнінається через поруччя мабуть з тим самим рішенням: кинуться у воду. Ледви встиг зловити її за руку. — Що задумуєте, безталанна? — питався Жібрик голодом, що тремтів від зворушення. — Хочете відібрати собі життя? Дівчина хвилину не була всилі слова промовити, а потім гнівно, але притім рішуче відповіла: — Так, хочу! Жібрик, глибоко зворушений, глядів на цю безталанну гарну дівчину: — Така молода й така гарна: чому же? — Бо мое життя — це не життя. Це тільки бідне животіння. Я молода і, як ви кажете, гарна, але що з того маю? Мої молоді літа пливають у рабстві, блиск моїх очей і свіжий мого обличчя нищить бій за шматок хліба, за кусник полотна, з якого я моглаб собі вшити якусь суконку. Виглядала надзвичайно гар-

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗНОВУ ЗЛОЧИНСТВО „ДРУГОГО ПОКОЛІННЯ“ ІМІГРАНТІВ.

В одній кормі при Норт Контрі Ровд, коло Ст. Джеймса, на Лонг Айленді, знайдено кілька днів тому тіла власника тієї корми, польських іммігрантів Германовських. Обдукція трупів показала, що вживався Германовський помер від удару по голові, а його жінка — від світляного газу. Поліція арештувала 30-літнього сина Германовських, а цей, як каже поліція, вже признався до вбивства батька, мовляв, в обороні матері, побиваної батьком. З донесень видно, що поліція не виключає, що син убив і матір.

Які міркування викликає таке донесення? Звісно, як у кого. Неодмінно, що не люблять поляків, скаже, що це проявилася польська кров. Американці, що не люблять іммігрантів, скажуть, що ось так поводяться з своїми родичами іммігранти, чи там „форинери“. Німці або жиди, що не люблять славян, можуть сказати, що це звичайна історія в славян. Можуть знайти протестанти, що в тім факті знайдуть основу до нападу на католиків. Словом, кожний знайде в цій події підтвердження на свою ненависть, чи упередження.

Та чи оправдані ці міркування? Чи із стверджених фактів події можна винувати всіх поляків, славян, або іммігрантів?

ПОЛЯК І ВБИВСТВО.

Читачеві такої новинки справа може видатися дуже простою: сталося вбивство, вбивником є поляк, отже вбивство випливає з національності вбивника.

Але чи приймали ми таке думання, якби так у цій події йшло не про поляка, а про українця? Чи приймали ми за правду, якби нам сказали, що вбивник поповнив убивство, бо він українець?

Можливо, що знайдуться люди, які скажуть, що як мова про поляків, то така думка правильна; а як мова про українців, то неправильна. Та чи це розумно так думати? Може ще хтось сказати, що це патріотично так думати. Та чи не осуджуємо подібних думок у поляків як безглузлий патріотизм? Чи мало би

в українців бути розумним патріотизмом те, що ми в поляків осуджуємо за безглузлий патріотизм?

ПРОСТОТА.

Вязання вчинку з національністю насувається на думку тому, що це дуже легка думка, а легка тому, що проста. Себто приймає, що в цій справі рішав лиш один чинник.

Тимчасом, як показує людський досвід, у таких подіях, які мають свої джерела в людській душі, справи бувають прості дуже рідко. Звичайно в них на людське поступовання впливали преріжні бажання.

Відомий американський учений Карл А. Менінгер у своїй книжці „Людина проти себе“, в котрій він подає незвичайно цікаві підсумки своїх широким розслідуванням над нищенням людини себе самою, він остерігає своїх читачів на самому вступі проти помилкового думання про кожне духове явище як просте. Він подає такий факт:

Одного пополудня по зачиненні банку банківий касієр замкнувся в канцелярії й застрілює. Самогубство людини з гарним і правильним доходом здивувало всіх. Та банкова контроль виказала в касі банку брак поважної суми грошей. Родина не вірила в це, але накінець мусіла прийняти просту думку: цей, так довго довірений чоловік не оперся покусі легкого доступу до грошей.

Кілька тижнів потім викрито інший факт, а саме, що цей касієр попри жінку мав ще любовку. Люди зробили простий висновок: до самогубства його загнала любовна афера. Мовляв, це була справжня причина самогубства. Як тверезий, порядний жонатий чоловік знайде собі в таку неморальну аферу, то скоро стратить честь і т. д. Він певно потребував багато грошей на удержання тої жінки. Це його й довело до самогубства.

Тимчасом його близькі приятелі знали про справу більше: вони знали, що він з своєю жінкою був жонатий від двадцятьох літ, але властиво ніколи не був її чоловіком, ні вона його жінкою. Казали приятелі: це жінка своїм ледовим холодом загнала його в обійми іншої жінки.

IV.

Скоро повінчалися. Очевидно блакитну сукню купили відразу, крім того купили ще чотири рожеві, шість білих, три зелені і дві чорні. Жіночка була невиможно щаслива; цій Божий день від білого ранку аж до темної ночі бігала купувати собі „найпотрібніше“: у швачки, ювеліра, модисти, у торговця килимами і в сто інших купців і торговців, без чого гарна панюця не могла обійтися. Жібрик помагав їй у цьому всьому в надії, що це її скоро змучить і що це їй переїсться, але жінка взагалі не показувала і найменшої втоми.

Шість тижнів ходили вже від крамниці до крамниці, а всетаки ще ані половини „найпотрібнішого“ не купили. Жібрик шов саме з своєю дружиною від кушніра. Був уже вечір і жінка швидко йшла біля мужа.

— Спіши — сказала — ювелір мені сказав, що має три наприклад гарні перли; якась графиня мабуть веде з ним переговори щодо цих перел; кожна їх ще нині не куплю, вона здобуде їх.

— Уди тільки й купи собі їх — відповів на це змучений Жібрик, — а я почекаю на тебе тут перед крамницею.

Жінка ввійшла до крамниці. Жібрик, опершись об ріг скри-

Але чи й це можна вважати за остаточну причину? — питається Менінгер. Коли він і жінка не були подружками, то чому він не розійшовся з нею? Чому ж він жив з нею серед таких умовин 20 літ і пощо йому було з такою жінкою жити?

І один чоловік, що знав самогоубця від дитини, дав відповідь: „Ах, але ви не знали його матері! Це теж була жінка з ледовим серцем, котра не цікавилася дітьми, але гриміла. Не дивниця, що він не потрапив собі розумно вибрати жінку, або захити з нею в задовільніший спосіб. Та якби ви лише знали його матір!“

Ось так те, що видавалося таким простим, стало складним. Чим далі йти в минулість, тим більше вириває можливих причин і мотивів поступовання цього чоловіка. Що спершу виглядало простим, стало складним.

ЛІК НА ЗЛОЧИН.

Під таким заголовком „Манчестер Гардієн“ доносить свого часу про цюва цікавою книжкою англійського публіциста Генрія Т. Ф. Ровдеса: „Злочинці, на яких ми заслугуємо“.

Як відразу видно з заголовка книжки, автор припускає, що на деякі злочинства громадянство собі заслугує, себто воно своїм поведінням людей до таких злочинств доводить. Ровдес каже, що нинішнє громадянство, оперте на інстинкти добування майна, мусить з конечности річей заставляти багато людей добувати собі маєток незаконними способами. Він виказує цифрами, що в модерних краях різноманітно зріст злочинів того „роду“, головню серед молоді.

Коли це правда, що громадянство доводить людей до злочинства, то коли спитатися, що на злочинства робити, щоб їх не було, треба дати відповідь: Треба наперед постаратися, щоб громадянство не робило тих річей, що людину доводять до злочинства. Коли ж мова про громадянство, то зараз вириває питання: Котре громадянство? Чи, наприклад, у факті Германовських винувате польське громадянство в Америці? Чи

ні, чекав на неї. Нараз почув, що хтось легенько сягнув йому до кишені штанів. Він хутко оглянувся і тільки помітив, що якась чорна постать зараз біля нього запалася в землю. Побачив тільки хвилиночку і обличчя і відразу пізнав в ній того старого в окулях зник! Чорт узяв від нього мішок з дукатами. Сягнув до кишені. Бездонний мішок — зник! орт узяв від нього мішок, хоч гарна панянка закупила собі тільки половину „найпотрібнішого“.

З малярського переклад Д. Беркут.

ПОДЯКА

Мн. родина покійного Івана Дашків, члена І довголітнього секретаря Братства св. Отця Ніколая, відділу 106. У. Н. Союзу, складаємо щире подяку головному урядові У. Н. Союзу за те, що нам виплатив по смерті так скоро і начас.

Ми переконалися, що У. Н. Союз є справді наша запомога організація, яка дає про своїх членів та їх родини. Ми, як члени У. Н. Союзу, клемемо до всіх українців і українців, старших і молоді, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, щоби всі вступали в члени У. Н. Союзу і будували У. Н. Союз ще більшою і сильнішою запомоговою організацією.

Рівнож складаємо подяку місцевим урядникам і членам Братства св. Отця Ніколая за їх труд і охотно прислугу та участь у похороні. Дякуємо теж усім знайомим і незнайомим за широкі та за те, що потішали нас учасі нашого горя і сумку по причині втрати дорогого нам мужа і батька.

Марія Дашків, вдова; Теодор, Іван, Михайло й Анна, діти. (огол.)

може американське громадянство?

ДІТИ Й ТЕЛЯТА.

Писав недавно один американський місячник для родичів, що він не має про ніяку справу стільки листів, скільки він має запитів від родичів про те, як робити дітей правдомовними, послушними, чемними, уважливими, тощо.

Каже редакція того місячника, що дехто дождає на ці запити простої відповіді. Мовляв, дехто хоче мати такі прості поради про виховання, як прості правила мають фельдфебел на навчання рекрутів.

Одначе, каже редакція, таких простих порад вона дати не може. Якби виховання дітей було такою простою справою, як ховання телят, пацят або ягнят, то легко було би подати тверді правила й казати їх держатися, і можна було описати ручити за успіх. Духові справи такої простоти не мають. Хто про такі справи хоче думати, мусить згорі зрєктися думки про їх простоту.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Наради українського жіноцтва в справі віча.

Дня 28. травня відбулися спільні наради злучених жіночих організацій у Нью Йорку в цілі влаштування протестаційного віча проти безправного і безоглядного переслідування українського народу на рідній землі.

Наради відкрила голова С. У. А. п. Вагнер, зясовуючи цілі наради і виявляючи радість із цього, що тутешнє жіноцтво зрозуміло важку хвилю і, поминаючи партійні і релігійні ріжниці, численно прибуло на збори.

Нарадами провела п. Середя, заступницею була п. Вагнер. У нарадах взяли участь: відпоручниці централі Союзу Українок і Червоного Хреста ОДВУ, як також представниці відділів тих організацій, а далі представниці сестричтв. Попри представниці були приятелі і гості.

П. Середя повідомила зібраним, що вже зроблено в справі віча і яка ще праця повинна бути виконана. Віче має відбутися в СОOPER UNION HALL у Нью Йорку, в суботу, 4-го червня, в годині 7. вечором.

П. Середя переказала коротко, проти чого будемо протестувати, а це:

В першій мірі проти припинення діяльності Союзу Українок у краю й закриття жіночих часописів „Жінка“ й „Крайка“, проти розв'язання т-ва „Сила“, загарбання спортової площі Сокола-Батька і заборони свят Просвіти.

Вибрано комітет, у якого склад увійшли громадянки: Бодак, Середюк, Гурін, Гладун, Колтун, Сібайло. Пресова комісія: Штогрин, Дембицька, Демидчук, Галиччя.

Для преси англійською мовою: Пізнак, Кусий, Боднар, Гамкало.

На вічу буде промовляти багато бесідників від ріжних організацій жіночих і чоловічих. Робитимуть заходи дістати також представниці американських і чужинських організацій. Жінки докладають старань, щоб віче випало якнайкраще. Загальною метою було завважити велике співчуття з Рідним Краєм і велике обурення на ворогів.

На зборах виявилася солідарність і єдність духа нашого жіноцтва. Жінки охотно приймали наджені на них обовязки, а й самі зголошували до праці. Так і повинно бути. Особливо в таку важку хвилю, як теперішня, у нас не сміє бути поділу у ворожнечі.

Ми всі один народ, одна наша ціль, одно змагання.

Тепер саме час, коли еміграція наша мусить сказати своє слово, коли наші жінки і чоловіки мусять стати рука в руку в зорганізовані ряди і показати перед світом, що є кому упімнутися за нашими сестрами і братами, які так мучаться в Ріднім Краю. Віримо, що не знайдуться такі, якіб не прийшли на це віче і своєю прихильністю не запротестували проти варварського поступовання нахабної Польщі.

В нас, українців, м'яжке серце. І тому ми ніколи не відкажемо помочи Рідному Краєві. Тим більше не відмовимо її тепер, коли він її так потребує.

Надіємось, що велика зала СОOPER UNION HALL не буде могла змістити тих, що прийдуть. Бо в кого бється українське серце, той буде на вічу, щоб разом в один голос піднести великий голос протесту і дати знати світові, які дикі варварства діються у „культурній“ Польщі.

О. Штогрин.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Заходи коло будови Українського Дому.

Про що часто говориться і що загал уважає зрозумілим, на ділі стрічається з великими труднощами. Ось як наприклад наше важке діло будова Народного Дому в Ньюарку. Хто про нього не говорить? Хто не забирає голосу в цій справі? Діється і таке, що той чим менше знає про це, той видає себе за тим більшого знавця справи... Якби так була сила заставити його до роботи, тоді напевно стану би він перед цілою низкою загадок, труднощів, і щойно тоді набрав би може потрібної скромности. На наш жаль, а на превелику радість невідповідальних одиниць, нема сили заставити їх до праці та приневолити бодай одну хвилину присвятити своє знання і сили тому ділу, за котре так легко вони заступаються тільки на слова.

Коли наша громада ще не могла досі похвалитися розвитком цього діла, то це тому, що серед громадянства нема поважного підходу до справи. Та коли то громадянство мало тільки один вид, то справа ще була би легка, але люди мають без ліку видів. Вони стоять на ворожих до себе становищах, та закликають всіх і вся до себе, в ім'я високої ідеї! Від нашого рішення повинно залежати, котрій спільноті поможемо до перемоги. Але з заложеними руками не очікуймо, щоб нам хто зробив!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГР. КАТ. ПАРОХІЇ В ПЕРТ АМБОУ ПРИ СПІВУЧАСТІ ІНШИХ ПАРОХІЙ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938. РОКУ

В DANISH GROVE, METUCHEN, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ГР. КАТОЛ. ДЕНЬ

11. г. А. М. Служба Божя: Іх Ексцеленція Кир Константин при співучасті укр. духовенства. Злучені хори метрополітальної округи. Управитель: п. Ст. Грабар. — 1. Р. М. Обід. — 2. Р. М. Виступи провідних укр. кат. хорів. — 3. Р. М. Танці: Орхестра п. Й. Снігура. — Вступ 50 ц. — Дохід на українські встанови в Стемфорд, Кон.

DIRECTION: Route U. S. 1, N. J. 25 to the sign: Metuchen, N. J.; turn right to Main St., Metuchen, N. J.; pass under Lehigh Valley R. R. Bridge; take first road to the right. — Lincoln Highway to Metuchen, N. J.; pass L. Valley Bridge; take first road to the right. — Taxi from Penna R. R. Station, Metuchen, N. J., to Danish Grove. 50¢ for four passengers. 127

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР“, ВІД. 361. У. Н. СОЮЗУ

владштує

ПІКНІК

ДНЯ 5. ЧЕРВНЯ 1938.

В УЛМЕР ПАРКУ (ULMER PARK) FOOT OF 25th AVE., BROOKLYN, N. Y.

Парк отворений від 10. години рано. Вступ 50 центів.

Добріра музика під зарядом М. Сербинського. Забава до пізньої ночі! За добу забаву ручить — Комітет!

DIRECTION: Take at any B. M. T. Subway Station "West End Line" Coney Island Train, get off at 25th Ave. Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. 126-7

ГОЛОШЕННЯ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ALLENTOWN, PA.

Подається до відома всім українцям, що замешкують LEHIGH VALLEY COUNTY, що УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ALLENTOWN, PA., влаштує 3. ЛИПНЯ (JULY) Ц. Р.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

Пребагата й цікава концертна програма. Свої й чужі визначні бесідники.

Просимо ласкаво доколичних громад стриматися на цей день в себе від всяких імпрез, а прибути греміяльно до нас.

УВАГА, ІОНГСТАВН, О., І ОКОЛИЦІ!

Злученими силами: укр. прав. громади і 18 укр. національних організацій, як: новозорганізованого від. 28 ОДВУ, відділів Союзу, Нар. Помочи, клубів і інших, улажується тут

ПЕРШИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

В НЕДІЛЮ, 5. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938.

в парку „ЛІБЕРТІ ГРОВ“ при ШЕРОН ЛАЙНІ, стон 29.

Початок у годині 1. пополудні.

До танців грає першорядна орхестра Мир. Женецького з Пітсбурга. Смачні перекуси домашньої кухні, холодні й гарячі напитки.

Програма дня: год. 4. пополудні: виступ місцевого хору укр. прав. парохії „Бандуриста“, з рядом відповідних пісень; мужський хор виспівує „Гамалію“ і інші пісні. Виступ 90 дітей школи укр. прав. громади з віравами. Хор і діти під управою всь. о. С. Мусійчука. Виступлять також сусідські хори. Будуть перегони, скакання в мішках, тягання шнурів, молоді гри і інші цікаві виступи. — Приходить усі і заманіфестують наші націоналістичні сили та забавимося на свіжій повітрі. Будуть місцеві і позаміські бесідники. Головний бесідник: Воля Душин, редактор Націоналіста з Нью Йорку. Вступ за добровільними датами. 121,67

ВИКОННИЙ КОМІТЕТ ДНЯ:

о. С. Мусійчук, гоноровий президент і відповідальний за програму; Василь Середийкий, пред.; Стефан (Плетек) Замішак, сек.; Богдан Кітчан, касієр; Дмитро Федина, секр.; Юрій Пристаніт і Іван Баган, дорядники (слайдори); пані Ф. Філь, заст. пред.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СОЮЗУ УКРАЇНОК, ВІДДІЛ 6.

владштується

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 5. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938. Р.

НА НОРТ ГУДМАН.

Початок у год. 2. пополудні. — Вступ 10 центів.

Союз Українок має честь запросити Братства, Товариства й Сестричтва та увесь український загал до численної участі. До танців буде приграті першорядна музика п. Мих. Юркова. Приходить усі! За добру забаву ручить — Комітет. 127

Початок в полудне. Вразі дощу забава в У. Н. Домі. 127,31

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГР. КАТ. ПАРОХІЇ В ПЕРТ АМБОУ ПРИ СПІВУЧАСТІ ІНШИХ ПАРОХІЙ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

владштується

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5. ЧЕРВНЯ (JUNE) 1938. РОКУ

В DANISH GROVE, METUCHEN, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ГР. КАТОЛ. ДЕНЬ

11. г. А. М. Служба Божя: Іх Ексцеленція Кир Константин при співучасті укр. духовенства. Злучені хори метрополітальної округи. Управитель: п. Ст. Грабар. — 1. Р. М. Обід. — 2. Р. М. Виступи провідних укр. кат. хорів. — 3. Р. М. Танці: Орхестра п. Й. Снігура. — Вступ 50 ц. — Дохід на українські встанови в Стемфорд, Кон.

DIRECTION: Route U. S. 1, N. J. 25 to the sign: Metuchen, N. J.; turn right to Main St., Metuchen, N. J.; pass under Lehigh Valley R. R. Bridge; take first road to the right. — Lincoln Highway to Metuchen, N. J.; pass L. Valley Bridge; take first road to the right. — Taxi from Penna R. R. Station, Metuchen, N. J., to Danish Grove. 50¢ for four passengers. 127

УВАГА! БЕТЛЕГЕМ, ІСТОН І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ МІСЦЕВИХ ПАРОХІЙ
відбудеться

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН В ЦЕНТРАЛ ПАРКУ

(CENTRAL PARK)
ПРИ ГОЛОВНІЙ ДОРОЗІ ПОМІЖ ВЕТНЕМ А ALLENTOWN,
ЧИСЛО ДОРОГИ 22
В НЕДІЛЮ, 5. ЧЕРВНЯ 1938.

(SUNDAY, JUNE 5, 1938.)
ПОПОЛДНІ 2:30 І ВЕЧОРОМ 7:00 ВІДБУДЕТЬСЯ
В ТЕАТРІ ПАРКУ
КОНЦЕРТОВА ПРОГРАМА,

- яка буде складатися з наступних точок:
- 1. ПРОМОВИ в англійській і українській мові.
- 2. ОРХЕСТРА п. С. Терлецького відіграє вязанку українських мелодій.
- 3. ХОР під управою п. О. Гринькова відспіває ряд українських пісень.
- 4. ТАНЦЮРИСТИ під управою п. М. Лаврика відтанцюють українські танки.
- 5. РУХОМІ ОБРАЗКИ (MOVIES).

По вечірній програмі ТАНЦІ до звуків 8-інструментової оркестри, у великій парковій салі, до пізньої ночі. Українці близьких і дальших околиць! Зарядіть собі прогульку до Централ Парку в цю неділю. Вільне і обширне поле до паркування автомобілів. 122.7

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О.
Організаційні збори.

Згідно з оповіщенням у „Свободі“, зійшлися урядники відділів УНС 18-го травня ц. р. до Українського Народного Дому на нараді. По відкритті зборів п. О. Е. Малицьким і по прочитанні протоколу з попередніх зборів тимчасовим секретарем п. Т. Грицеєм стверджено, що були заступлені всі клівлендські відділи, а саме: відділ 15 заступав Йосиф, Дольний, 102 — Ю. Гіряк і Д. Шмагала, 112 — пп. Габрівська і Лялюк, 251 — Н. Страп, 266 — пп. Кокош, Богус і Шашковська, 291 — Т. Грицей і В. Загаєвич, 334 — Морозович, Юрчишин, М. Стасів і Мураль, 336 — Г. Степаник, 358 — пп. С. Палівода, Гавриляк і Скуратко, 364 — А. Барбер, Сподар, Кравчук і О. Е. Малицький.

О. Е. Малицький представив коротко перебіг нарад на річних засіданнях УНС дотично організування, есентуально задержання молоді при УНС, заявляючи, що всі головні урядники дуже радо поспирають утворення спортивних дружин і інших забав для молоді при відділах УНС. Однак через те, що УНС не має на це відповідних фондів, фінансування даних підприємств могли узяти на себе відділи УНС. Зате головна каса УНС могла б час від часу також причинитися до есентуальних коштів видатків.

Дальше, на запит п. Малицького п. Гіряк, як представник від 102-го, заявив, що урядники його відділу представили справу, обговорювану на попередніх зборах, однак члени по довшій дискусії узнали, що неможливо накладати більше тягарів на членів, а з каси, колиб і дали одноразово яку квоту, то це не багато допоможе справі. В той самий спосіб пояснювали справу інші урядники відділів: Морозович, Барбер, Гаврилюк і інші. Натомість п. Дольний, секретар відділу 15, заявив, що молоді на спортові дружини й інші того роду заваби може постійно давати вкладки. Те саме заявила і п. Пашківська з відділу 260.

О. Е. Малицький запропонував, щоб вибрати комітет відділів, котрий зявляв цю справу і зібранням фондів шляхом уладжування ріжного роду імпрез усіма відділами; а далі, щоби приступив до дальшої праці в тім напрямі. Думку п. О. Е. Малицького поірали пп. Барбер з відділу 364 і Т. Грицей

з відділу 291. Однак по ширшій дискусії, в котрій забирали голос крім названих повище, також пп. Габрівська, С. Палівода, Сподар і В. Загаєвич, на вносення п. Д. Шмагали з відділу 102 ухвалено, щоб замість комітету відділів тимчасово зайняли цю справу головні урядники УНС, це є дп. С. Палівода й О. Е. Малицький, в той спосіб, щоб зажадали від секретарів відділів адрес молоді, котра вже належить до УНС в Клівленді, та влаштували кілька відділів для молоді про УНС, і взагалі про Україну, а потім буде можна вибрати комітет відділів можливо таки з молоді. На ті збори закінчено, О. Е. Малицький, голова; Т. Грицей, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В понеділок, 31 травня 1938 р. помер по довгій хворобі в ліжні в Філадельфії **СТЕФАН РАТОВСЬКИЙ**, довголітній член У. Н. Союзу й Братства св. Юрія, від. 239. Походив з Чарнілова, повіт Мазовецька, в Галичині. Залишив по собі жену та троє дітей. Панахида для членів відбудеться в п'ятницю, 3 червня, в год. 3. ввечір, а похорон в суботу, 4 червня, в год. 9. рано з дому жалоби, 1501 N. Marshall Ave. Земля Йому пером! Бр. св. Юрія, від. 239. У.Н.С.

Даром пробка ЗІЛЛЯ МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажиття. Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в кожен день, а тоді заживається його або зараз перед нічним сплунком, або по встанню рано. Мілертон не виробляє привычки. **ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА** вистає майже на цілий місяць. Спеціальна **оферта** членим „Свободи“ продовжена до **1. вересня 1938:**

1 коробка Мілертону	\$ 75
2 коробки "	1.25
3 коробки "	1.75
6 коробок "	3.00
12 коробок "	5.50

Питайте за Зілля Мілертону у вашій сусідній аптеці, але по цих знижених цінах можете дістати Мілертон лише в офісі Мілертону: **J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.**

Івась питає батька: — А скажіть, батьку, чого це кітка і вночі бачить? Батько сердито: — Дай мені спокій із своїми вічними питаннями! Коли я був у твоїм віці, то я ніколи нікого не питався. Івась: — Томуж ви тепер відповідати не вмієте...

ДЕ ІСТІ СМАЧНО І ДЕШЕВО

**ПЕРШОРЯДНА ГОСТИНИЦЯ
ВАСИЛЯ ЗАКАЛЮЖНОГО**
1291 WASHINGTON AVENUE, BRONX, N. Y.
Шодня свід, добре зварені та смачні страви.
Обіди на неділю українського стилю.
СВІЖЕ І ДОБРЕ ПИВО І ЛКЕРИ. — ЧЕСНА І ПРИЄМНА ОБСЛУГА.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА, УВАГА!

Це перший раз за тридцять літ існування нашої фірми алаштуємо **ПРОДАЖ АМЕРИКАНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ.** Ці прапори скрапні й пошиті по специфікаціям справжнього прапорового шовку, згідно з специфікаціями американського уряду. У цінах вже зарахована вся вигода, як: 2 1/2 дала широкі широкі шовки золотисто-жовті френелі; пара чисто шовкових додостоєвних кутасів до широким; справжній дубовий держак, з двох частин, з подвійною шрубкою у вставці; орел з солідного позолоченого бронзу, 8 цалів завширшки; поєс до ношення прапору і не промокає до криваво, а ця ціна вносить:

ЗА ПРАПОР ВЕЛИЧИНИ 4 І ОДНА ТРЕТЯ СТОПІ ЧЕРЕЗ 5 І ПІЯ (регуляційна величина американської армії) \$45.00

Як хочете прапору іншої величини, то спитайте за нашу спеціальну оцінку. **Пам'ятайте, що не всі американські прапори однакові щодо якості й роботи.** Наші прапори гарантовані так, що колиб на них не додирати і не облизувати, а шовк не потріскає. Ця оферта історична 1 червня 1938. **ШІЛІТЬ ЗАМОВЛЕННЯ ЗАРАЗ.**

Eagle Regalia Company

298 Broadway New York, N. Y.
ВІРІБ ВІДЗНАК, ЛЕНТ, БРАТСЬКИХ ПЕРСТЕНІВ, ПЕЧАТОК І Т. П.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЧАР ДЕТЕКТИВНИХ ОПОВІДАНЬ?

Є люди, що засмакувавши його, заснути не можуть, не почитавши такого оповідання. Між любителями детективних оповідань є такі люди, як пок. президент Вільсон, пок. прем'єр Клеменсо, бувший прем'єр Лойд Джордж, президент Френклін Рузвелт. Хоча життя не відмовило цим людям прещіваких подій, вони все таки захоплювалися, згл. захоплюються, оповіданнями про те, як злочинець вишукує найхитріших способів, щоб виконати злочин безкарно, а детектив старяється власти на слід цієї хитрої штуки.

Захоплення детективними оповіданнями походять звідти, що вітканоючому одна дорога, а гонцеві десять. Накладом „Бібліотеки для всіх“ у Львові

СЕРІЯ ДЕТЕКТИВНИХ ОПОВІДАНЬ

найбільшого автора детективних оповідань, відомого англійського письменника **Конана Дойля:**

- 1. Душорубство в Абей Грендж.
- 2. Пестра стіжка.
- 3. Захований клейнод.
- 4. Чоловік з близною.
- 5. Відтятий палець.
- 6. Шість Наполеонів.
- 7. Танцюючі фігурки.

Кожна книжечка цієї серії становить собою цілість. Кожна книжечка видана в такім вигіднім форматі, що її може взяти до собою в кишеню блюзки й читати по дорозі.

Серія з 7 книжечок всього 70 центрі! Замовляйте в квітгарні „Свобода“ **„СВОБОДА“** 83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ВІДЧИТИ, ВІЧА І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ.

У СПРАВІ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЮАРКУ, Н. Дж., відбудеться у суботу, 4 червня 1938, у першій салі, 249 Корт стр. у Нюарку ЗБОРИ-ГОСТИНІ. Початок в год. ввечір. ВСІ ЗАПРОШЕНІ. 125

Бізнесові Нагоди

НА ПРОДАЖ дво-фамілійний дім, 6 кімнат у кожній кімнаті доми, легкий до дшавку. Електричне освітлення, вода, форнес, і аker дуже добрий землі, курники, гараж. Гарне положення в містечку, близько школи, фабричного стау й парку. „Троє“ шифа в кухні і всі фарберські зпариди. Ціна \$3,500, половина готівкою. Голоситися до: Paul Hochla, Box 133 R. D. № 1, Stafford Springs, Conn. 120-8

С. В. ГОЛІНСЬКИЙ

регістрований архітект. Радить і робить поміри у будовах домі, приватних чи народних, церков, публичних галл. (Пішті: S. W. GOLINSKI, 420 Grove St., Irvington, Newark, N. J. Телефонуйте: Essex 3-5166.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА. Сонник з ішмерами 40 с. Чеснота горно, дуже інтересна повість, 20 с. Тарзан, історія про молодця, котрий вірні серед мала, 25 с. Дірява, з котрою не повинно женитися, лише для дорослих хлопців і дівчат, в українській мові; коли не одержите цієї книжки у вашій книгарні, одержуйте впрям від нас. Ціна \$1. Прішліть на разукор 10 с марками, з решту заплатите, коли одержите книжку. S. KULYNYCH, 418 E. 9th St., New York City.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2419.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛІТВІН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рішчн, як далеко поза Нюарком. Впрям потрібні телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удирствейкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals at low as \$150.
Telephone: Orchard 4-2666

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

З завязтням, гідним доброго воєнка, капітан Д'Альберт рішив сам повести експедицію в цілі схоплення таємничого білого чоловіка, що то, за словами хитрого араба, підбурював тубильців проти влади. Хоч нетри в тих околицях були впрям необмежені, то проте за довгий час своєї військової кар'єри він ніколи ще не випустив з рук того, кого хотів.

Та тим легше було для нього схопити Тарзана, який цілком не був тим, чим його старався зробити Абдуль, у тому навіть не старався ховатися від влади. Він найспокійніше вандрував собі по нетрах і по дикунських оселях, показуючи хлопцям ріжні таємниці Африки. Хлопці були захоплені таким життям, а Док таки не скривав свого задоволення і висказував його словами.

Джа-баль-джа, освоєний лев Тарзана, по якимсь часі відлучився від них і пішов собі в ліс ловити добучу. Він сам мусів здобувати собі добучу, як на короля звіринного світу пристало. А Дик і Док тимчасом прислухувалися до ріжних звуків звіринного світу, передівсім до мала, що грядиса на галузях дерев. Вони наче пізнавали, що хлопці новики, і реготалися з них.

На них то по коротких розшуках натрапив капітан Д'Альберт. В ту хвилину хлопців при Тарзані не було. Побачивши Д'Альберта і його воєнків, Тарзан сам пустився до них. Він не прочував нічого злого. А капітан тимчасом промовив до своїх воєнків: „Це той, що ми його шукаємо“. Всі воєнки прибрали насторожену поставу і чекали дальших приказів.